

Tytuł

Prosta Eulera - cz. 16

Autor

Bronisław Pabich

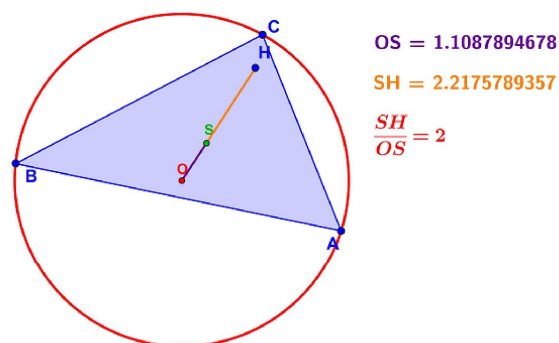
Przebieg

Etap 1 - Wprowadzenie

Ta lekcja poświęcona jest własności środka ciężkości, własności czysto geometrycznych.

Na początku uczniowie mogą zaspokoić swoją ciekawość w zakresie uzasadnienia podziału środkowych w stosunku 1:2.

Następnie dowiadują się, że środek ciężkości leży zawsze pomiędzy ortocentrum trójkąta i środkiem okręgu na nim opisanym. Również metryczne własności tych trzech punktów mogą odkryć na kolejnym aplecie. I na koniec odkrywają współliniowość tych trzech punktów wyznaczających prostą Eulera.

Etap 2 - praca z wykorzystaniem apletu

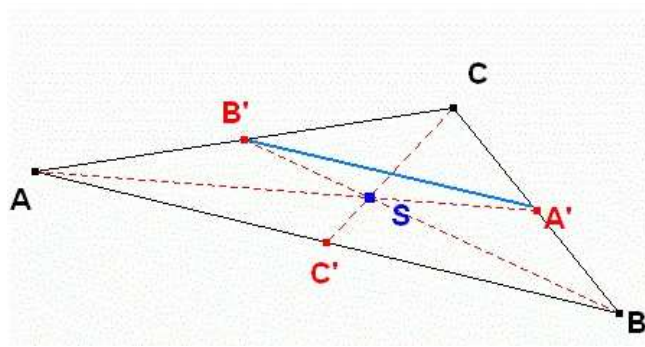
Aplet do przeprowadzenia zajęć jest dostępny na portalu www.matematykainnegowymiaru.pl oraz na płycie CD dołączonej do materiałów.

Aplet

Środek ciężkości znajduje się zawsze bliżej środka boku niż przeciwległego wierzchołka. Odległość ta jest dokładnie dwukrotnością tej mniejszej odległości. Aby uzasadnić ten fakt zauważ, że w trójkącie ABC punkty A' i B' są środkami boków BC i AC , a zatem odcinek $A'B'$ jest dwukrotnie krótszy niż bok AB trójkąta. Dlatego trójkąt $B'A'C$ jest dwukrotnie pomniejszonym trójkątem podobnym do trójkąta ABC .

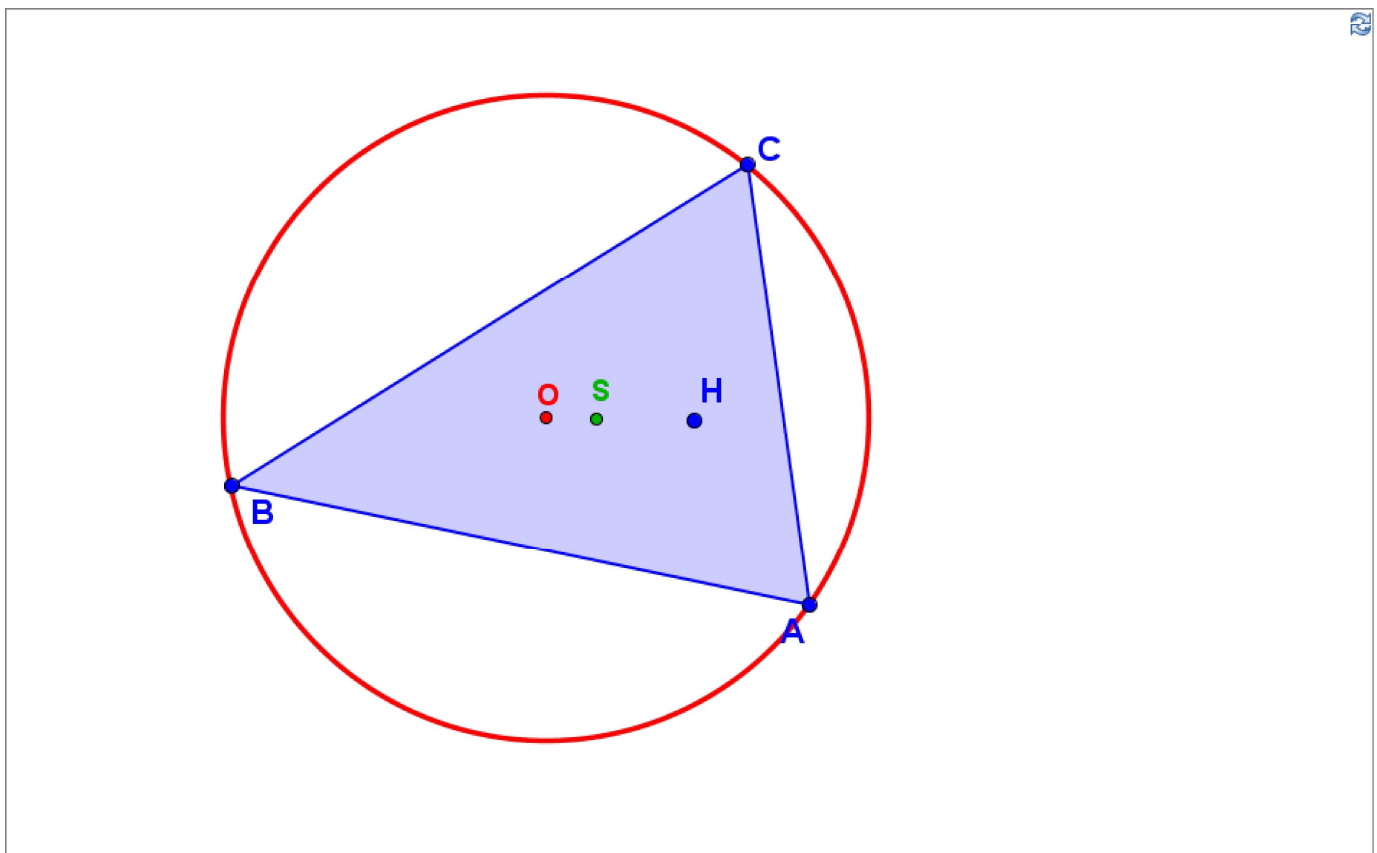
Stąd więc długość odcinka SA' jest dwa razy mniejszy niż długość odcinka AS .

Te fakty bliżej poznasz w liceum lub w technikum.

Poznałeś już trzy punkty charakterystyczne trójkąta. Są to środek okręgu opisanego na trójkącie, ortocentrum trójkąta i jego środek ciężkości. Zaznaczone są one na poniższym aplecie odpowiednimi kolorami :

- środek okręgu opisanego **O**
- ortocentrum **H**
- środek ciężkości **S**

25 Styczeń 2013, Utworzony z [GeoGebra](#)

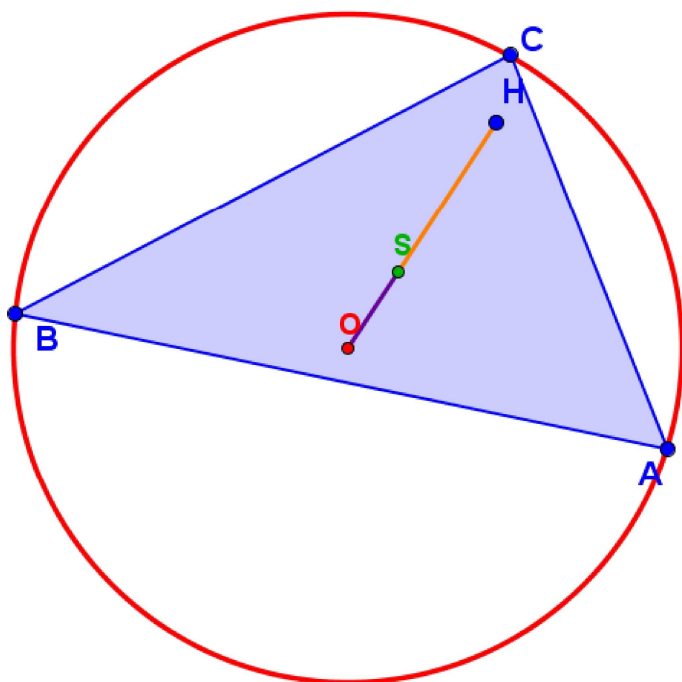
Chwyć myszą za dowolny z wierzchołków trójkąta i obserwuj zachowanie się tych trzech szczególnych punktów trójkąta. Czy wydaje Ci się, że ich położenie jest przypadkowe?

Co szczególnego widzisz w ich położeniu? (80)

Jak wszystko w matematyce, tak i w tym przypadku położenie wspomnianych trzech punktów nie jest przypadkowe. Zauważyłeś niewątpliwie, iż te punkty leżą na jednej prostej. Ponadto leżą zawsze w pewnej ustalonej kolejności. Jeden z nich leży zawsze pomiędzy pozostałymi.

Który z tych punktów leży zawsze pomiędzy pozostałymi punktami? (81)

Kolejny aplet przedstawia bardziej rozbudowaną konstrukcję. Przyjrzyj się wartościom liczbowym, które możesz odczytać z apletu i odpowiedz na poniższe pytania.

$$OS = 1.1087894678$$

$$SH = 2.2175789357$$

$$\frac{SH}{OS} = 2$$

25 Styczeń 2013, Utworzony z [GeoGebra](#)

Opisz, jakie wielkości można odczytać na powyższym apłecie. (82)
Jaka wielkość pozostaje stałą niezależnie od położenia wierzchołków trójkąta? (83)

Fakty, które dostrzegłeś w tej lekcji zauważył w XVIII wieku matematyk szwajcarski **Leonard Euler**. Prosta, do której należą środek okręgu opisanego, środek ciężkości i ortocentrum trójkąta, matematycy nazwali na cześć jej odkrywcy **prostą Eulera**.

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAJLEPSZA INWESTYCJA!

ELITMAT
FIRMA EDUKACYJNO-WYDAWNICZA

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

